СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 259. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 6-го листопада 1947. No. 259. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, November 6, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВІСТІ З ВИБОРЧИХ ТЕРЕНІВ ПРИНОСЯТЬ РІЗНІ НЕСПОДІВАНКИ

У вівторок 4 листопада відбулися у всіх стейтах вибори на різні федеральні, стейтові й мунісипальні становища, а крім цього йшло загальне голосування над різнородними стейтовими й місцевими справами. Звіти з виборчих теренів, передані пресовими агенціями і радієвими стаціями до 6 год. ранку в середу 5 листопада, приносять загальні вісті і різнородні несподіванки, на підставі яких ще не можна вибробити собі ясного образу, котра з обох великих партій перемагає під теперішню пору. Зразкові звідомлення з різних околиць представляються так:

У стейті Ню Джерзі прийняли виборці нову стейтову конституцію більшістю голосів у відношенні 4 до 1. При голосуванні над цим не було партійних різниць. Водночас відбулися в різних округах вибори до стейтової леґіслятиви, при чому республиканці дістали більшість. — У стейті Кентокі горою при виборах вийшли демократи. Вони перемогли 40,000 голосів, хоч передвиборчі звідомлення заповідали перемогу республиканців 30,000—40,000 голосів більшости.

В місті Бриджпорт, у стейті Конетикат, вже осьмий раз вибрано посадником соціяліста.

При виборах на посадників міст замітні такі події: в Дітройті перепав дотеперішній посадник, демократ Джефрис, якого підтримували могутні юнії з Конгресу Індустріяльних організацій. Його противник, що вийшов переможцем, Ван Антверп, теж демократ. Він мав підтримку юній Американської Федерації Праці. Минулого разу Джефріс вийшов переможцем саме тому, що проти нього вели незвичайно сильну агітацію всі юнії, отже не лише з КІО, але й з АФП. — Посадник міста Филаделфії вийшов поновно дотеперішній посадник Бернард Семюел. — В Клівленді й Індіянаполис перемогли при міських виборах демократи. — Несподіванка сталася в Вотербері, у стейті Конетикат, де традиційно вибирали посадником демократа. Тепер вийшов республиканець.

У стейті Ню Йорку йшло голосування над важливими проектами, між ін. над тим, чи виплатити бонус ветеранам готівкою перед часом, заки назріють бонди. Голосування рішило виплатити готівкою. — У місті Ню Йорку після 10 літ проби з системою пропорціональних виборів для забезпечення голосу меншині в міській раді, виборці скасували пропорціональну систему. — З інших околиць надходять звідомлення про можливість перемоги одної або другої партії, одначе нема ще кінцевих обчислень.

ПРЕДКЛАДАЮТЬ ПЛЯН ЗНИЖКИ ПОДАТКІВ.

Вашингтон. — Палата комісія способів і засобів дістала від дорадчої громадянської комісії плян знижки особисто-доходового податку вже в наступному році. Є це звіт більшости Спеціяльної Комісії для Податкових Студій, що стоїть під головством Росвела Маґіла з Ню Йорку. Водночас зі звітом більшости предявив Метю Вол звіт іменем меншости. Одна й друга частина Спеціяльної Комісії домагається зміни податку в 40 різнородних точках, одначе Вол хоче, щоб знижка податків була пропорціонально більша для людей, які мають нижчі доходи. Спеціяльна Комісія була покликана до життя в червні палатною комісією способів і засобів.

УРЯД НЕ ПОЛАГОДЖУЄ СПРАВ ЮНІЙ, ЩО НЕ ПРИСЛАЛИ АФИДЕВІТІВ.

Вашинґтон. — Краєва рада Робітничих Відносин відкинула три справи, які їй прислали до наладнання юнії, які не склали некомуністичних афидевітів на підставі закону Тефта-Гартлія. Одна з цих юній це Юнайтед Констрокшен Воркерс, приналежна до Юнайтед Майн Воркерс, якої головою є Джан Л. Луїс; друга це Юнайтед Стіл Воркерс зпід стягу КІО; третя юнія робітників при виробі меблів, теж з КІО. Оба визначні провідники, а саме Джан Л. Луїс, голова майнерської юнії і Филип Морей, голова юнії сталевих робітників, хочуть призвести до вирішення справи складання афидейвітів у Найвищому Суді й тому вони відмовилися надіслати свої заяви на час.

РИЧБЕРҐ ЗГОЛОШУЄ НОВУ РОБІТНИЧУ ПОЛІТИКУ.

Вашинґтон. — З Маямі наспіли звідомлення з проєкту оприлюдненого звісним знавцем робітничих справ, адвокатом Доналдом Ричберґом, в справі промислового миру. Ричберґ пропонує наладнування робітничих плат на підставі обрахунків, чи підприємець може їх платити. Це не є нова пропозиція, бо її здавна заступає предсідник юнії автомобілевих робітників Волтер Рутерс. Одначе Ричберґ вийшов з новим способом обрахунків видатків. Ці обчислення мали б узяти під розвагу не лише справжній зиск підприємства, але теж і різні інші можливості, як напр. зобовязання підприємців. Його плян є складний і потребує фахових знавців.

Америка буде поборювати всякі уряди, які схочуть дальше піддержувати нужду

Вашингтон, 4 листопада. — Департамент стейту вийшов з заявою, що уряд Злучених Держав буде безоглядно поборювати всякі уряди, політичні партії або групи, які будуть намагатися підтримувати людську нужду для політичних користей. Цю заяву оприлюднено при нагоді обговорювання Пляну Маршала в окремім звідомленні, оприлюдненім відділом прилюдних відносин у департаменті стейту. В ньому не згадано по імені ні Совєтської Росії ні комуністичних партій, хоч кожен розуміє, що це відноситься саме до цих організацій. У звідомленні сказано, що Америка підтримує відбудову Европи тому, щоб втримати демократичні традиції, а в Европі тепер таке положення, що може прийти до заломання права й засад справедливости. Коли б так прийшло до повалення демократії в Европі, тоді Америка мусіла б змінити своє традиційне міжнародне становище, а з цим прийшло б до „культурної, політичної й економічної ізоляції Злучених Держав".

ТЕФТ ЗА ДОПОМОГУ ПОТРЕБУЮЧИМ КРАЇНАМ.

Ст. Луїс, Мо. — Сенатор Роберт Тефт схарактеризував як „нерозумне" предявлення урядових чинників, які хочуть виасигнувати в найближчому році 8 більйонів долярів на допомогу Европі на підставі Пляну Маршала. Одначе він сказав, що на його думку Америка мусить прийти з допомогою потребуючим країнам Европи, але така допомога мусить бути дбайливо передумана. Зрештою він годиться з думкою сенатора Ванденберґа в цій справі, щоб допомога йшла під деякими застерогами.

АРҐЕНТИНА СХИЛЬНА ПРИЙНЯТИ АМЕРИКАНСЬКИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КАПІТАЛ.

Буенос Айрес, Арґентина, 4. листопада. — Амбасадор Злучених Держав Джеймс Брус виголосив промову до місцевого посту Американського Леґіону, а в ній висловив високе признання для „великого провідника великої нації" Хуана Д. Перона. При цій нагоді Брус виявив, що він на запрошення президента Перона підготовляє плян для інвестування американських капіталів в арґентинських підприємствах.

Верджені Лі Ворен, арґентинська кореспондентка щоденника Ню Йорк Таймс, довідується з приватних джерел, що американські підприємці нерадо хочуть іти до Арґентини з своїми капіталами, як довго там не буде запевнена свобода преси. Вона твердить, що цю справу обговорить американський амбасадор з арґентинським урядом, коли буде готовий плян американських інвестицій.

Америка відкидає совєтські обвинувачення в справі скитальників

Лейк Соксес, Н. Й., 4. листопада. — Совєтська резолюція в справі примусової репатріяції воєнних втікачів та переміщених осіб, як теж совєтські обвинувачення в цій справі, звернені проти західних союзників, були сьогодні предметом дебат в соціяльному, гуманітарному і культурному комітеті Генеральної Асамблеї О.Д. Проти совєтської реролюції виступила в імені Америки п-ні Елінор Рузвелт, виказуючи фактами брехливість совєтських тверджень як щодо самих скитальників, так і совєтських обвинувачень в цій справі проти західних союзників. Большевицький представник вже не відомо котрий раз повторював ці самі брехні, що їх всі знають на память вже давно. Він обвинувачував Америку і Британію, що вони дозволяють скитальникам вести протисовєтську пропаґанду, що не допускають до репатріяції, що самі вербують скитальників на „невольничі роботи" в своїх країнах і тим подібні нісенітниці, теж звязані з діяльністю Міжнародної Організації для Скитальників. П-ні Рузвелт насамперед ствердила, що совєтський представник видвигає ці самі справи, які були вже основно обговорені і вирішені на попередній сесії при ухваленні статуту Міжнародної Організації для Скитальників, на тему якої Совєти можуть ще найменше говорити, не будучи її членом. Відповідаючи на совєтську критику законопроєкту Стратона про надпрограмове допущення скитальників до Америки, п-ні Рузвелт заявила, що цей законопроєкт є „тільки намаганням зробити те, що Злучені Держави по нашій думці повинні зробити".

ДОМАГАЮТЬСЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ ЛИТВИ ЗІ СОВЄТСЬКОЇ НЕВОЛІ.

Лейк Соксес, Н. Й., 4. листопада. — Литовський міністер у Вашингтоні, П. Задейкіс, звернувся сьогодні до генерального секретаря О.Д., Триґве Лі, інформуючи його про совєтський терор і злочини в Литві та домагаючись акції Обєднаних Націй в справі визволення Литви зі совєтської неволі. В меморіялі литовського міністра, до якого долучено звідомлення Литовської Верховної Визвольної Ради про положення в Литві, говориться, що Совєти при допомозі терору, вибєств та масових висилок намагаються цілком знищити литовське населення країни, заступаючи його росіянами.

МІКОЛАЙЧИК ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР В ПОЛЬЩІ.

Лондон, 4. листопада. — Станіслав Міколайчик, керівник леґальної польської протикомуністичної опозиції, який вчера тільки прилетів до Лондону після своєї сензаційної втечі з Варшави, сьогодні заявив, що теперішня Польща повністю опанована комуністично-тоталітарним терором. Єдиним законом та всемогучим володарем країни є — згідно зі словами Міколайчика — польська таємна поліція, що „працює" під безпосередніми директивами большевицького МВД, колишнього НКВД. Міколайчик тільки здержано говорить про свої пляни на майбутнє, але він виявив бажання в найкоротшому часі переїхати до Злучених Держав, де думає створити сильну польську організацію, що поборювала б теперішній комуністичний режім в Польщі.

БОЛЬШЕВИКИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ АМЕРИКУ ЗА „ТЕРОР" НА КОРЕЇ.

Лейк Соксес, Н. Й., 4. листопада. — Совєтський Союз та його сателіти сьогодні протягом чотирьох годин пробували „доказувати" в Політичному комітеті Генеральної Асамблеї О.Д., що Злучені Держави Америки „знущаються" над населенням південної Кореї ще більше, ніж це робили японці, що американці створили там „поліційну державу" та завели страшний „терор", що виключає будьяке свобідне виявлення волі населення і т. д. Совєтські обвинувачення викликали тільки іронічні усмішки на лицях інших делеґатів. Всі свої обвинувачення Совєти видвигали з метою не допустити до створення запропонованої Америкою окремої комісії О.Д., що здійснила б політичну незалежність Кореї.

КАНАДА ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 4. листопада. — Представник Канади критикував сьогодні американську пропозицію щодо поділу Палестини під наглядом Генеральної Асамблеї О.Д., вважаючи це за нездійсниме. Канада вважає, що цю справу треба віддати окремому комітетові, який підлягав би Раді Безпеки та мав всі повновласті перевести в життя рішення Генеральної Асамблеї навіть силою, якщо це виявилося б необхідним.

В ПЯТНИЦЮ ПРИЇЖДЖАЄ КОРАБЕЛЬ ЗІ СКИТАЛЬЦЯМИ.

Ню Йорк, 5. листопада. — В пятницю, дня 7. листопада, приїжджає до Ню Йорку до пристані ч. 61 при Вест 21. Вулиці пароплав „Марін Флешер", що везе 870 переселенців з Німеччини, головно скитальників з американської окупаційної зони.

ПОЛІТИЧНА КРІЗА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 4 жовтня (АП). — В Чехословаччині довершуються події, які в короткому часі можуть поставити цю країну на рівні з усіми іншими за „залізною заслоною". Диктаторські намагання комуністичної меншини з премієром Ґоттвальдом на чолі призвели нині до найбільшої кризи коаліційного чехословацького уряду після війни. Комуністичний премієр намагався впровадити на засідання коаліційного Національного Фронту представників словацьких комуністичних партизанів та представників чеських та словацьких професійних спілок. Намаганням премієра рішучо спротивилися друга по величині чеська Національно-соціялістична партія, Католицька Народна партія та словацька Демократична партія, залишаючи засідання. Випадок грозить розбиттям цілого дотеперішнього коаліційно-республиканського режіму і назавтра скликано нагле і таємне засідання ради міністрів. Словаки грозять генеральним страйком і в цілій країні витворилося до краю напружене положення. Комуністи, маючи попертя „опікунчого" Совєтського Союзу можуть використати нагоду, щоб завдати остаточного удару та покінчити з традиційною чехословацькою демократією.

КРІЗА ДАНСЬКОГО УРЯДУ.

Копенгаґа, Данія, 4 листопада. — Данський премієр Кнуд Крістензен заповів на завтра відставку свого коаліційного уряду, в наслідок розбіжності думок ліберально-аґрарної партії в справі південного Шлезвіґу. В данському парляменті жодна партія не має потрібної більшости, щоб могти вирішити справу й тому теж урядову крізу заповідається на довший час.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДОСМЕРТНОЇ ТЮРМИ ДЛЯ Д-РА МАНЮ.

Букарешт, 4 листопада. — В процесі проти провідника протикомуністичної румунської опозиції, д-ра Маню, та його співробітників, державний прокуратор домагався сьогодні кари досмертної тюрми для самого д-ра Маню та різних кар тюрми для інших підсудних. Усіх суджено за „зраду", „змову проти уряду" та „шпигунство" в користь західних союзників.

4-ГО БЕРЕЗНЯ ВИБОРИ В ІТАЛІЇ.

Рим, 4 листопада. — Італійський уряд сьогодні виявив бажання проголосити загальні вибори в країні на день 4-го березня наступного року. Якщоб Конституційна Асамблея не затвердила на час нового виборчого закону, тоді уряд готовий відбути вибори ще на підставі старих законів. Дата виборів викликала деяку несподіванку в політичних колах, бо вона встановлена один місяць швидше, ніж це плянував уряд раніше.

ГЕН. КЛЕЙ ЗАПОВІДАЄ НА ВЕСНУ ВІДБУДОВУ НІМЕЧЧИНИ.

Штуттґарт, Німеччина, 4 листопада. — Американський ґубернатор Німеччини, ген. Л. Д. Клей висловив сьогодні думку, що після переведення і закінчення денаціфікації та демілітаризації американської зони Німеччини протягом найблищої зими, з весною ця частина Німеччини зможе вже почати нормальну відбудову свого господарського і політичного життя.

ЛЕЙБУРИСТИ ВТРАТИЛИ ПОПУЛЯРНІСТЬ ТЕЖ В ШКОЦІЇ.

Лондон, 4 листопада. — Після перемоги консерватистів в суботнішніх виборах до міських рад в Англії і Валії, вчорашні вибори в Шкоції з черги переконують, що урядова лейбуристська партія втратила свою початкову популярність. Згідно з тимчасовим обчисленням лейбуристи втратили 74 місць в міських радах, що їх здобули місцеві відлами консерватистів.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ВІДКИНУВ ДОМАГАННЯ ДЕ ҐОЛЯ.

Париж, 4 листопада. — Президент Франції, Вінсент Оріол, сьогодні забрав голос на тему домагань ген. де Ґоля щодо зміни французької конституції, відкидаючи їх. Після своєї перемоги в міських виборах ген. де Ґоль видвигнув домагання ревізії конституції як головну передумову свого евентуального повороту до уряду.

АМЕРИКАНЦІ ДОПОМАГАЮТЬ ІРАНЦЯМ В ЗБРОЄНЕВІЙ ПЯТИРІЧЦІ.

Каїро, Єгипет, 4 листопада (АП). — Іранський уряд встановив сьогодні комісію, завданням якої буде перевести пятирічний плян озброєння іранської армії власною зброєю з іранських фабрик. До комісії запрошено двох американських бизнесменів-спеціялістів.

8,858 ЖЕРТВ ХОЛЄРИ В ЄГИПТІ.

Каїро, Єгипет, 4 листопада. — Єгипетське міністерство здоровя сьогодні повідомило про 530 нових випадків холєри протягом останніх 24 годин, в тому 285 смертних. Загальну кількість смертних жертв цеї страшної епідемії встановлено досі на 8,858 осіб.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВАЖУЄ СТРАХ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ

Недавні мунісипальні вибори в Франції виявили наглядно, що комуністам, які були там горою, зачав усуватись грунт під ногами. Можна навіть сказати, що Франція тепер уже не стоїть перед небезпекою комуністичного перевороту, а це значить дуже багато.

Тепер згадаємо за останні мунісипальні вибори в Англії, де інші обставини та де комуністи не мали і не мають такого впливу, як в Франції. Та в Англії є при владі соціялістичний уряд, а соціялізм є в очах багатьох тільки вступом до комунізму. Згадуємо за це, бо як мати це на увазі, можна ліпше зрозуміти, що сталося при теперішніх мунісипальних виборах в Англії, в яких перемогли консерватисти великою більшістю, так, що на цій підставі Винстон Чорчил, провідник Торіїв, домагається навіть нових виборів до парляменту. Це ніби на такій традиційній засаді, що при владі повинен бути завжди тільки такий уряд, який має за собою волю та сентимент більшости народу.

Що ж сталося? Чи дійсно англійський загал пішов аж так дуже направо?

На вибори в Англії, як і в Франції, треба глядіти з европейського боку. Про Европу чули ми постійно тільки одно: Европа іде та піде наліво! Це так говорено теж і для остороги Америки, щоб, мовляв, не спинювала цього курсу, який, як виглядало б, є природнім явищем. Поправді, розумніші люди в Америці є рішучо проти цього, щоб накидати Европі свій лад та свій спосіб думання і життя. Значить, що як Европа хоче іти наліво, хай іде. Тільки „наліво" не повинно означати гноблення, терору, непошанування людської гідности і т. п. Коли ж іде про націоналізацію чи інші соціяльні реформи, то їх можуть собі в Европі заводити, як кому вигідно, в менше чи більше радикальний спосіб, як це діється тепер наприклад, в Англії. Певно, теж і в Америці є такі реакційні кола, що є проти такої поведінки, але вони не є такі сильні, щоб могли заважувати. Назагал американці, що звикли до поступу, навіть цікаві на те, які будуть практичні висліди „лівих експериментів", які переводять різні соціялістичні уряди в різних европейських країнах. Одначе з цього, що сталося тепер при виборах в Англії дехто приходить до заключення, що Европі вже надоїдає іти наліво й жити різними обіцянками про грушки на вербі, та що соціялістичні провідники не дають цього, що обіцяли, а тільки беруться за такі міри, які є вступом до большевицьких експериментів. Це останнє є на думку багатьох в Америці тим, що найбільше лякає цю частину Европи, в якій є ще можливість свобідно говорити, писати і голосувати.

На нашу думку теж і теперішня влада в Англії бажає добра і свободи своїй країні, а не тоталітарризму, кремлівської диктатури, терору і нужди. Вона є в такому самому важкому положенні, в якому була б і консервативна влада, яка теж не могла б дати країні цього, що вона потребує. Зміна сентименту виборців в Англії дасться радше вияснити щораз більше зростаючим страхом перед тим „лівим", що його творить большевики, який у деяких країнах є у спілці з соціялізмом.

Українська Пан-Американська Конференція

Згідно з проголошеним свого часу в українській пресі офіціяльним повідомленням Українського Конгресового Комітету, заповіджена ще з початком цього року Українська Пан-Американська Конференція почнеться вже 18-го листопада в Ню Йорку. В Конференції візьмуть участь, крім ініціятивних Українського Конгресового Комітету Америки та Комітету Українців Канади, представники Обєднаного Комітету Українців Аргентини, Парагваю і Уругваю та Т-ва Прихильників Української Культури в Бразилії, що є теж центральною організацією бразилійських українців. На Конференції практично буде заступлене все зорганізоване українське громадянство в країнах обидвох американських континентів. В характері спостерегачів були запрошені на Конференцію теж представники української еміграції в Европі, хоча в останньому часі виявилися деякі труднощі, які ставлять в сумнів можливість їх приїзду.

Ціллю Української Пан-Американської Конференції — як це сказано в офіціяльному повідомленні УКК — є „скріпити очолювані Злученими Державами Америки мирові зусилля країн обох американських континентів" через активну допомогу українському визвольному рухові та оборону прав українського народу. В тій то цілі представництва українців в поодиноких американських країнах рішили відбути Конференцію та „обговорити спільні проблеми зорганізованого громадянства та усталити напрямні і способи співпраці в спільних справах".

Під час Конференції представники поодиноких країн познайомлять насамперед учасників Конференції зі станом, положенням та працею українців в цих американських країнах. Запроектовані теми рефератів, що будуть основою нарад, вказують теж в якому напрямку ці наради будуть відбуватися та який може бути їх вислід. Між іншими, будуть виголошені реферати на теми: „Українська справа сьогодні", „Пан-Американська українська допомога визвольним змаганням українського народу". „Оборна і допомога українській еміграції в Европі", „Завдання, праця і співпраця українців в американських країнах", „Проблема одного спільного українського представництва поза межами України" і т. д.

Сьогодні ще було б передчасно робити здогади про вислід Конференції та її практичні наслідки на майбутнє. Проте, не має сумніву, що ця Конференція матиме далекойдуче значення не тільки для українців в американських країнах, але для української справи взагалі. Для українців в американських країнах вона може бути зворотним пунктом їх історії.

Загальну кількість українців в країнах Північної і Південної Америки можна обраховувати на приблизно півтора мільйона, як іде, очевидно, про українців, що так називаються і такими почуваються. Це в порівнанні з іншими етнічними групами в цих країнах є відносно мала кількість і тому теж українці не могли здобути собі значніших впливів на формування загальної громадської думки в цих країнах, що їх вони вибрали собі на нову батьківщину. Роля цих українців в загальному українському житті перед війною обмежувалася головно до матеріяльної допомоги „Старому Краєві", що визначалося теж загальною американською ізоляційністю від інших, головно европейських справ.

Положення цілком змінилося після другої світової війни, з якої Злучені Держави Америки, а з ними й інші американські країни вийшли головним переможцем, та після якої історія сама наложила на Америку відповідальність за дальшу долю світу. В наслідок шаленого розвитку техніки в цій атомовій добі всі ізоляційні доктрини перестали бути актуальні й сьогодні вже немає оборонних „природних кордонів", якими колись могло бути море. Сьогодні кордони Америки є однаково добре в Дарданелях, як і в Китаю, чи на північному полюсі, як це недавно заявлялося навіть в офіціяльних американських колах. Ясно, що в такій обстановці цілком окремі завдання припадають і поодиноким етнічним групам в американських країнах.

Конференція матиме одну ціль: скріпити мирові зусилля Америки. Стоючи на становищі, що без вільної України не можна побудувати тривкого миру, українці в американських країнах вважають своїм головним обовязком активну допомогу українським визвольним змаганням і сторення вільної, демократичної Самостійної Соборної Української Держави як одну з найголвніших передумов тривкого миру в світі. Найуспішнішим засобом в цьому змаганні американські українці вважають спільну і обєднану акцію всіх вільних українців в цілому світі. І це повинно бути головним предметом нарад Української Пан-Американської Конференції.

Звичайно, компетенції і можливості американських українців відповідно обмежені. Вони, як громадяни своїх американських країн, можуть українську визвольну справу відповідно піддержувати, але не можуть її вести. Але й ця піддержка буде тільки тоді успішна, якщо її поведеться обєднано. Це американські українці можуть і хочуть досягнути і це буде теж ціллю спільних народ на Конференції, яка повинна в тому напрямку винести теж цілком конкретні рішення.

Ця сама засада успіху в кожній акції, іменно ведення її обєднаними силами, стосується не тільки американських українців, але українців взагалі. Цю справу постійно підноситься на сторінках української преси, її постійно обговорюється та робиться практичні заходи в тому напрямку, але досі все ще безуспішні. Партійне розбиття та партійні антагонізми українців в Европі вважається сьогодні одним з найбільших недомагань українського визвольного руху. Ясно, що полагоджування цеї справи лежить поза компетенціями і, правдоподібно, поза можливостями американських українців. Але мудра ініціятива в цьому напрямку може теж дати бажані результати. І під цим оглядом Українська Пан-Американська Конференція повинна б винести відповідні рішення.

Справа допомоги українській еміграції в Европі є сьогодні одним з найголовніших завдань американських українців. Цю акцію — як іде про матеріяльну допомогу, ведуть допомогові комітети українців в поодиноких американських країнах. Відповідна консолідація та — що так скажемо — раціоналізація цеї акції зверги збільшила б її ефективність. І під цим оглядом Українська Пан-Американська Конференція може винести відповідні рішення та поробити відповідні заходи для їх здійснення.

Затіснення взаємних стосунків, постійного культурного та громадського звязку між українцями в поодиноких американських країнах може мати тільки корисний вплив на загальний стан і розвиток українського життя на американських континентах. А солідарність всіх українців в усіх американських країнах була б тільки наслідком і доповненням загальної консолідації та співпраці цих країн в усіх справах, як внутрішнього, так і закордонного порядку.

Це тільки „з грубша" і в загальних зарисах ці завдання, що стоять перед Першою Українською Пан - Американською Конференцією.

В. С.

Християнство й сучасний комунізм*)

(Голос вчорашнього скитальника).

Чи комуністи переслідують політику в церкві, чи християнство?

Мені, що тільки недавно приїхав з Европи до Америки, впадає в вічі, скільки тут надзвичайно фальшивих уявлень і поглядів на сучасний комунізм у т. зв. Советському Союзі та на серце роздираючу советську дійсність. З цього муситься приходити до висновків, що тут працювала, а частинно ще й тепер мусить працювати, отверто і замасковано, сильна пропагандивна комуністична машина, керована Кремлем.

Ця пропаганда дуже спритно обдумана й спекулює на наївности, необізнаности й довірю людей, не привиклих підозрівати інших в підступі та брехні. Цим вона ловить багатьох щирих і простодушних людей на свій замаскований гачок. В цій своїй брехливости дійшли ті пропагандисти до того, що навіть заставили теперішнього московського патріярха написати книжку й твердити в супереч усім фактам, що комунізм, чи советська влада, ніколи не переслідували християнських церков, тільки політиканів у церкві.

Тому нема нічого дивного, що тут в Америці можна найти навіть віруючих людей, які боронять безбожний комунізм і повторюють подібні до московського патріярха фальшиві твердження. На щастя є тут люди, що їм не змогли ці батьки брехні замилити очей, хоч мені, ще свіжій людині, тяжко ствердити, в якому процентовому відношенні стоять вони до перших.

Засадничо мусимо собі раз на все усвідомити, що сучасний комунізм, такий як його пропагує Москва й її інтернаціонал, будується на матеріялістичній філософії та рішуче заперечує існування Бога. Матеріялістичний світогляд є піднесений в краях, опанованих комуністами, до офіціяльного державного світогляду, а всі інші світогляди вважається шкідливими й ворожими. З ними ведеться неперебірчиву в своїх методах війну.

Цей матеріялістичний світогляд з його наукою є піднесений неофіціяльно до рівня релігії, має своїх жреців-політруків з їхніми тайними співробітниками-шпигами. Ці політруки мають бути „душпастирями" ва вчителями народу, а також між їм довіреними людьми очима й ушима партії та найблищими співробітниками НКВД. Цікаво, що в різних більших містах т. з. Советського Союзу комуністів навіть ховають на окремих цвинтарях, щоб вони не опоганювалися з неправовірними. Відомий також культ з мумією Леніна та портретами - образами комуністичних ватажків. Самі вожді та вожд партії користуються особливою адорацією, не гіршою як це бачиться в різних релігіях у відношенню до їх святих.

Гасло — „Релігія, це опіюм народу" — не є якоюсь випадковою вигадкою. Це коротко схарактеризоване наставлення комуністів до всіх релігій (за виїмком своєї) взагалі, а до християнської — зокрема.

Офіціяльно советська держава, згідно зі своєю конституцією, дозволяє усім вірити, як хто хоче, але безбожникам дозволяє пропагувати своє безбожжя та боротись з релігією. Християни мають тільки право вірити й молитися, але про право на оборону своєї віри і релігійну пропаганду нічого не сказано. До вибуху війни в 1941 р. з німцями, це було фактично рішучо заборонено. Батьки не мали права вчити засад віри своїх дітей. Не появлялася ані одна християнська газетка, ані книжка. Аж підчас війни на вимогу союзників - демократів скасовано „Союз безбожників", що неперебірчиво висмівав християнство та привернено свободу релігії. Однак це був тільки тактичний маневр, подібний до хвилевого розвязання Комінтерну. В дійсності, ця „свобода" обертала й обертає усі релігійні організації в державні експозитури советського НКВД, які мусять сліпо стояти на послугах безбожних державних чинників. Ця „свобода" є гіршою від неволі, та й вона тільки хвилева. Вона була та є потрібна на замилювання очей Америці й Англії та новопідбитим народам, між якими під плащиком православія та словянського братерства робиться брудну імперіялістичну московсько-комуністичну роботу.

Правдою є, що советська влада ніколи офіціяльно не переслідувала християн за християнство. Вона це робила тільки фактично. Сатана вже не є такий дурний, щоб називати свої діла по імени. Він завше находив для цього якібудь фальшиво спрепаровані причини політично-кримінального характеру. Там хтось „доніс", що той а той християнин чи духовний сказав щось на владу. Знов там десь найшли в когось 20-30 кілограмів муки, що її тримав для „спекулятивних цілей" і т.д. Коли обвинувачені присягались, що це все вигадки, їм просто казали: „Підпиши і признайся до вини, яку тобі закидується, бо інакше будеш ще гірше пока-

(Продовження на стор. 3-тій).

*) Цю статтю прислав до „Свободи" український евангельський духовник.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

9)

Хіба це не Шевченко — цей, можливо, не поганий поет і на подив малокультурна й безвольна людина, — хіба це не він навчив писати вірші, сантиментальничати „по-катеринячи", бунтувати „по-гайдамачому" — безглуздо та безцільно й дивитись на світ і будівництво його крізь призму підсолодженого страшними фразами пасіїзму? Хіба це не він, цей кріпак, навчив нас лаяти пана, як то кажуть, за-очі й пити з ним горілку та холуйствовати перед ним, коли той фамілярно потріпає нас по плечу й скаже: „а ти, Матюшо, все таки талант". Саме цей іконописний „батько Тарас" і затримав культурний розвиток нашої нації і не дав їй свечасно оформитись у державну одиницю.

— Дурачки думають, що коли б не було Шевченка, то не було б і України, а я от гадаю, що на чорта вона здалася така, якою ми її бачимо аж досі... бо в сьогоднішньому вигляді з своїми ідіотичними українізаціями, в соціяльних процесах вона виконує тільки ролю тормоза.

— Прекрасне визначення! — з захопленням сказала Аглая і тут же чомусь іронічно усміхнулась. — Але...

— Але, мабуть пора нам залишити цю розмову, — кинув Дмитрій: йому, поперше не подобалась Аглаїна похвала („навіщо цей цукерок, коли він зовсім доросла людина?"), і потім він раптом зловив себе на дешевій патетиці.

Тоді Аглая враз обірвала тему й запропонувала наздогнати тьотю Клаву й лінґвіста, що дуже далеко зайшли вперед. Вона запропонувала побігти навипередки й передала Карамазову свій ридикюль та парасольку. Але потім бігти не хотіла й сказала йому, щоб він витяг із ридикюля її замшеву рукавичку. Вона порадила йому положити рукавичку на нижчу частину його обличчя й, коли він зробив це, спитала, чим вона пахне.

— Чим вона пахне?... — Очевидно, жіночим тілом.

— Прекрасно!... — цей запах тобі мабуть подобається

— Як би тобі сказати, промовив Карамазов, — можливо подобається, а певніше — ні.

Аглая не повірила. Вона взяла його голову й, роблячи надзвичайно великими свої і без того великі очі, стала ними гласкати свого супутника.

— Брехунька? — сказала вона. — Ти неправду говориш. Я знаю, що тобі цей запах подобається. Тому що... тобі не подобається... Ганна.

— Ти про мою дружину?

— Так. Чому ти досі не познайомив мене з нею? Чому ж ти мовчиш?

Чому він мовчить? Він, звичайно, зробить це. Він нарешті познайомить Аґлаю з Ганною.

Але він думає, що вона все таки якась чудна дівчина, й потім думає, що дружина мала рацію назвати її нетактовною. Це ж некрасиво так поспішати в його інтимні закутки. Невже цього Аґлая не розуміє? І потім, відкіля це вона дізналась, що йому не подобалася Ганна? Словом, Карамазов знову незадоволений, і тому він так нервово зопалив сірника.

Вона одразу ж зрозуміла його й поспішила перейти на іншу тему. В цей момент вони підходили до кручі.

IV.

— Давай ще трохи відпочинемо, — порадила Аглая, лягаючи на траву. — Можна й наших попередити.

Вона крикнула своїй компаньйонці, щоб та взяла з неї приклад і теж посиділа десь там зі своїм кавалером. Тьотя Клава й Вовчик погодились і зупинились на тому ж таки високому березі, кроків на двадцять далі. Тому Аґлая підсунулась ближче до кручі й сказала:

— Наш новий знайомий поділяє твої погляди?... Я говорю про товариша Вовчика.

— Які ти погляди маєш на увазі? — спитав Карамазов.

— Ясно які — ті, що ти з ними зазнайомив мене на пароплаві в першу зустріч і потім майже кожного вечора чіпаєш їх.

— Ти говориш про ідею відродження моєї нації?

— Так. Я говорю про національну романтику.

Карамазов покривився: мовляв, він нічого не має спільного з тим, про що говорить вона, це їй він уже декілька разів говорив, і значить треба бути більш обережним із такими термінами.

— Ми говоримо на різних мовах, — сказав він.

— Ідея відродження моєї нації — ще раз повторюю — нічого не має спільного з національною романтикою.

Аглая усміхнулась і положила на свої коліна голубу парасольку.

— Хай буде по-твоєму, — сказала вона. — Так як же з Вовчиком?

— Мій друг не тільки не поділяє цих поглядів, але й узагалі далеко стоїть від усякої політики.

— І все таки ти такий шматок м'яса можеш вважати за свого друга?

— А чому ж ні? Хіба в ньому не може бути гарних людських початків?

— М'ясо завжди залишається м'ясом, — енергійно сказала Аґлая. — І в м'ясі ніяких людських початків не може бути.

Вона так уважно подивилась на свого кавалера, ніби хотіла загіпнотизувати його.

— Це теж справедливо, — сказав Карамазов. — Але з Вовчиком я все таки не можу не дружити.

(Дальше буде).

За залізною заслоною

(Як їх подають советські джерела).

НОВА ПОСТАНОВА.

Київ. — Рада міністрів УССР і ЦК КП(б)У видали постанову в справі озимої сівби. В ній взивається збільшувати посівні площі пшениці та жита, щоб, згідно з пятирічним пляном, в 1949 р. осягнути довоєнний рівень.

В постанові стверджується, що в минулому господарському році „в багатьох колгоспах стосовано при сівбі антидержавну практику", не додержуючись реченців сівби, погано підготовляючи поле під засів тощо. Багато в цьому було вини партійнех органів, що погано наглядали над працею колгоспів. В цьому році повинна партія присвятити цій справі багато більше уваги.

Але вже й у цьому році колгоспи не додержуються пляну сівби та значно спізнюються з осінними засівами. 20. серпня в Київській області не було ще зорано 60,000 гектарів землі, в Камянець Подільській області — 115,000 гектарів, у Вінницькій — 105,000, Чернігівській — 85,000, у Житомирській — 76,000, у Сумській — 54,000 тощо. Не засіяно зі вораної землі в Харківській області — 31,500 гектарів, в Сумській — 40,000, в Полтавській — 25,500 і т. д.

РОЗПИСАЛИСЬ...

Київ. — У слід за іншими областями, вислали Сталінові листи також і селяни Тернопільської та Волинської областей. **Вони дякують Сталінові** та великому російському народові за визволення, допомогу **й опіку та обіцяють віддати** всі свої сили на службу партії та урядові, а передовсім „виповнити першу заповідь перед державою — здати у призначеному реченці хліб..."

Подібного листа вислали Сталінові і працівники цукрової промисловости у УССР, що відбули недавно свій зїзд у Києві. Вони зобовязалися придержуватись встановлених реченців продукції цукру та дати 6,600,000 пудів цукру понад плян, заощадивши при тому 16,000 тони вугілля та підвищивши на 4% видайність продукції. Рівночасно п о в и н н і зменшитися кошти продукції в цьому сезоні на 45 мільйонів карбованців.

ХАРКІВ ВІДЗНАЧАЄ РОКОВИНИ МОСКВИ.

Київ. — У харківському парку відбудеться карнавал з нагоди 800-річчя існування Москви. З цієї нагоди буде випущений окремий фільм „Москва — столиця СССР".

Теж в цілій республіці йдуть підготування до цього свята: влаштовуються виставки та окремі громадянські сходини з доповіддями на тему: Москва — серце нашої батьківщини, Москва в світлі історії, Минуле й сучасне Москви, Москва сьогодні Москва в художній літературі тощо.

З КУЛЬТУНОЇ ХРОНІКИ.

Київ. — Тут відбувся зїзд керівників колгоспних пересувних театрів УССР. Керівники нарікали на брак співпраці збоку місцевого населення та партійних органів. Доповідь про завдання та ролю колгоспних театрів виголосив художній керівник харківського театру Крушельнишьпий. Учасники зїзду були прийняті письменником Бажаном, який вказував у своїй промові на велике завдання колгоспних театрів — „популяризувави серед мас ідеї большевизму та колгоспного життя". Він взивав теж, конечно піднести художній рівень колгоспних театрів.

— Уряд УССР вирішив значно збільшити число кінотеатрів в Сталіному, Ворошилограді Харкові й Одесі. Створять також ще 50 нових колгоспних кінотеатрів.

— У Запоріжжі влаштовано художню виставку, на якій виставлено образи, що представляють розвиток Дніпрогесу й Запоріжжя. На увагу заслуговують полотна Колосовського.

— У Києві відбувся в днях 26—30. серпня зїзд молодих письменників УССР. На зїзді були приявні: Каґановіч, секретар ЦК КП(б)У по пропаганті — Литвин, Корнійчук та інші представники партії й уряду. З основними доповіддями виступали: Литвин, Корнійчук та Каґановіч. У дискусії забирали голос: Гончар, Руденко, Воронько, Новиченко, Янович, Луценко, Чернецький та другі. Ухвалено вислати листа до Сталіна та видати звернення до молодих письменників УССР.

— У Києві працює в новому шкільному році 24 вищі учбові заведення, а в них понад 2,000 викладачів.

— Одеська опера підготовляє до постановки такі опери: „Велика дружба", „Сільська честь", „Паяци". Київська опера ставитиме „Молоду ґвардію".

— Доповідь Мануїльського „Українські націоналісти на службі фашистівської Німеччини", яку він виголосив у Львові на зборах народних учителів, випущено друком.

— У місті Тульчині, в якому жив колись російський генерал Суворов, організується музей його імени. З різних російських музеїв та бібліотек вислано в Тульчин портрети, книги і зброю, що відносяться до самого Суворова та до часів панування Катерини II. і Петра.

„ПРАВДА" КРИТИКУЄ КООПЕРАТОРІВ.

Москва. — М о с к о в с ь к а „Правда" з 28. серпня критикує в передовій статті працю советських кооператорів. Промислова кооперація — пишеться — дає дуже лиху продукцію товарів, що недомагає під оглядом якости і під оглядом асортименту. Вона зовсім не опановує ринку. Торговельна кооперація мусить закуповувати багато товарів у спекулянтів по високих цінах. Торгівля овочами по містах знайшлася майже виключно в руках спекулянтів.

ОСЯГ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ.

— Київ. Агроном інженер Марченко виплекав нову рослину — фруктозу, що дуже добре надається для продукції цукру; при тому цукру в ній куди більше, як у цукрових буряках. Фруктозу виплекано через схрещення кількох рослин.

(„Час").

Християнство й сучасний комунізм

Продовження зо ст. 2-гої)

раний!" І так людина йшла „добровільно" на років 8-10 но примусові роботи в концентраційних таборах на далекій півночі, або Сибірі.

Так виглядала й виглядає правда про переслідування християн. **Переслідувалося отже християн усіх визнань не за політику, а з ворожого світоглядового наставлення до християнства.** І так, а не інакше треба на цю справу дивитися. Хто ж все ж таки із збаламучених християн тут в Америці твердив би інакше, він свідомо, чи не свідомо, стояв би на послугах батька неправди — сатани та підтримував би його діло.

Найжахливіше поневолення людини.

Я сам, як церковний діяч, ніколи не забирав би голосу в справах політичної натури. Я вмію розрізняти границі між діяльністю церкви та політичних партій, чи держави. Я вмію рахуватись з чужими релігійними та політичними переконаннями та їх щиро шанувати. Коли ж тут все ж таки це роблю, то до того є дуже поважні причини, і було б великим злочином, коли б я тут поступав інакше.

Всяка правдива християнська церква і ми, як християни, не можемо бути байдужими до життевих потреб працюючої, бідної, чи упослідженої людини. Ми не можемо бути байдужими до того, коли комусь діється кривда соціяльного, расового, чи якогобудь іншого характеру. Христос, Його наука і змагання, завше стояли на сторожі глибоко зрозумілої справедливости. Комунізм, як політична партія, пробував довгий час вмовляти в людей переконання, що він є единим і виключним рухом робітництва, несе соціяльну й расову справедливість і хоче вирівняти всі кривди на землі. Це звучало в ушах багатьох як новий ангельський спів, подібний до того, що розносився колись по вифлеємських полях. Тими чудовими тонами заколисувалося мільйони до чарівного сну, повного надземських візій, а інших поривалось до фантастичної бортьби з представниками дотепер існуючого ладу.

Та всі ці говорення про рівність, братерство, свободу, усунення визиску, визволення людини через піднесення науки, культури, поступу, техніки та усунення капіталізму й багачів, — на прикладі останніх 30 років показали, що в 1917-20 роках був знищений в Росії суспільний устрій, що давав горожанам тієї держави багато вищий життевий та культурний рівень, як його мається сьогодні там по 30-літньому комуністичному експерименті. Що більше: Цей утопійний експеримент переводиться методами позбавленими всяких ціх людяности й законности, що дотепер були приняті в культурному світі. І це є його найбільший злочин, рівний злочину гітлеризму.

За цей злочин сучасний московський комунізм мусить, раніш чи пізніш, стати перед своїм Нюрнберґом і там дати перед судом зложеним з покривджених ним народів та народів, що стали і стоять на сторожі права людини, — найточніший рахунок враз з повною сатисфакцією за всі злочини своєї садистичної тиранії. А рахунок цей буде страшний. Оце він:

Вбивства й тортури людей за їхні релігійні переконання, чи вірування.

Вбивства й торутури людей за їхні політичні переконання.

Вбивства й тортури людей з причини їхнього соціяльного клясового, чи національного походження.

За страшний штучний голод в Україні.

За знесення свободи думки й слова.

За створення нелюдських концентраційних таборів, якими вкрита вся жорстока в кліматі північ і Сибір.

За заведення колгоспного та фабричного рабства в 20-му столітті.

За тоталітарно-диктаторську систему тиранської влади.

За свідоме викривлення та намагання присвоювання собі таких понять, як демократія, народній, робітнича влада, поступовий, науковий і т. д., якими ошуканчо прикривається нелюдську тиранську систему.

За підступну змову з Гітлером проти цілого світу.

За насильницьку окупацію різних країн через і по 1939 році.

За горожанську війну в Китаї.

За саботаж мирних намагань інших народів і т. д., і т. д.

Чи ж це не є злочином найвищого щабля, в 20-му столітті, щоб 3-6% людей, що щиро, чи не щиро належать в т. зв. Советському Союзі до комуністичної партії, накидало дорогою безоглядної диктатури свою волю 94, чи навіть 97% горожан іншої думки? Навіть, коли б комуністи мали 51% горожан в своїй партії, то й тоді ще не булоб їм вільно цього у всьому робити. Бо ще й тих 49% населення мали б мати право творити свою опозицію та свої політичні організації, як це ми бачимо в таких високо політично розвинених країнах як Злучені Держави чи Англія. Всякі висліди голосовань до советських парляментів ніколи не вільно брати, як вияв настроїв мас народу.

Селянство в т. зв. Сов. Союзі не має абсолютно ніякого голосу. Воно стоїть під т. зв. „д и к т атурою пролетаріяту", правдивіше — певної кліки трутнів. А воно творить більшість населення країни! Аж тепер говориться, що там має прийти до створення селянської партії. Коли навіть до цього прийде, то й тоді ця партія буде тільки на те, щоб схвалювати прикази комуністичної диктатури та дбати про с т а х а нівське перевиконання державних пятиліток. Провідниками такої партії будуть люди, призначені Політбюром Комуністичної Партії.

Це все говорення, що в Советах є господарська демократія, а до політичної демократії нарід ще не доріс, це байки, призначені на експорт. Дати народові правдиву політичну демократію, це означало б для Кремля — дати собі шнурок на шибеницю.

Християни не є проти ніяких політичних партій, які щиро з почувань любови до ближнього, стараються дійти тут на землі до справедливого ладу, якої би то натури це не було. Але християнин не може мовчати, коли це роблять злочинці і в злочинний спосіб, що приводить до протилежних наслідків!

Ми не могли б нічого мати і проти комуністів, коли б ці люди йшли до своїх цілей високими й моральними способами, цебто дорогою еволюції, не накидаючи нікому силою своїх переконань й системи, шануючи людей інакше думаючих і свою опозицію.

Комунізм, як політична доктрина, це в першу чергу справа господарського соціяльного устрою суспільства, чи держави. Ця річ в нормальних умовах не має нічого спільного з религією. Бо в засаді всяка сучасна модерна держава мусить признати своїм горожанам свободу сумління, думки й слова, а навіть і преси.

Релігію, філософію, мистецтво та науку неможливо скувати диктатом держави, чи партії, без шкоди для поступу народу та людства. Навіть коли б комуністи були законною більшістю в державі, вони мали б вповні респектувати отсі речі.

Сучасна державно-устроєва система в т. зв. Сов. Союзі є найбільш невільничою системою для людини. Це найчорніше рабство духа й тіла, яке тільки знає світова історія. Це є тим каригідніше, що це робиться в 20-му столітті. До такого комунізму ми є змушені ставитися неґативно.

(Кінець буде).

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 10.
(Докінчення літи ч. 10.)

Відділ:		Жертва:
201	Роман Тенетило	$ 5.00
204	С. Тураш	6.00
204	Володимир Семенина	5.00
204	Ізидор Демчук	2.00
204	Василь Гук	2.00
204	Михайло Самборський	2.00
206	Ґнот Микита	2.00
206	Петро Гук	2.00
210	Петро Корпало	3.00
213	Іван Кушнір	2.00
213	Анастазія Мельник	1.00
217	Петро і Вікторія Стахів	2.00
217	Пухер Іван	2.00
217	Іван Пастущин	2.00
217	Іван Лисий	2.00
218	Стефан Мельник	2.00
219	Ілько Вітенок	5.00
219	Демян Юрів	2.00
220	Григорій Гарасим	3.00
220	Емілія Ковалик	2.00
220	Василь Кучирепа	2.00
229	Іван Бардачовський	2.00
237	Іван Тимян	2.00
237	Григорій Стеців	2.00
241	Корнило Фірман	2.00
243	Стефан Гасюк	2.00
246	Іван Пилюк	3.00
251	Михайло Щурко	5.00
274	о. А. Стангритчук	2.00
276	Михайло Фук	3.00
276	Яків Лисяк	2.00
277	Яків Ґвоздь	2.00
277	Теодор Ткачик	2.00
292	Андрій Маланяк	3.00
293	Стефан Музика	2.00
301	Антін Береза	2.00
304	С. Ваврів	2.00
318	Онуфрій Палій	2.00
322	Йоанна Карач	2.00
322	Марцеля Калакура	2.00
322	Анна Мондик	2.00
325	Д. Висоцький	3.00
330	James F. Kowal	2.00
338	Петро Гуменик	2.00
338	Теодор Пішко	2.00
341	Василь Кузьма	1.00
347	Михайло Бережанський	2.00
349	Дмитро Федина	2.00
361	Михайло Ратушний	5.00
361	Стефан Луців	3.00
361	Антін Сітка	2.00
361	Sadownick Wm. Jr.	2.00
361	Семен Демидчук	2.00
361	Микола Добрянський	2.00
361	Іван Повалений	2.00
364	Василь Яцишин	2.00
368	Михайло Познанський	2.00
370	Константин Марущак	3.00
388	Гр. Лебіщак	2.00
393	Володимир Вагнер	2.00
421	Филип Чеснік	2.00
443	А. Ґренюк	2.00
473	Г. Гис	2.00
476	Іван Флейтута	2.00

Джан Лоброк

ПРИЙДЕ ДО РОЗУМУ

2)

Біл говорив це так рівнодушно,так спокійно й так просто, що я йому мусів вірити. Це його дуже радувало. Ми мовчали кілька хвилин, а потім він показав мені недалекий, великий дуб. Старий дуб з покрученим галуззям, дуже розгалужений, а при корені було велике дупло, в яке влізся би й більший чоловік.

— Тут я, — говорив він далі спокійно, як і передше оповідав мені — переночував раз усю ніч.

— Певно дома зробив ти якісь збитки?

— Я ні, лише мій тато й мама.

— То це вони тебе тут поставили?

— Вони ні, то я сам прийшов був тут, заліз у дупло й пересидів там усю ніч і на другий день до полудня.

— Чому?

Очі йому трохи засвітилися. Може бути, що спогадом тієї пригоди я додав йому відваги.

— Одного дня, — розповідав він далі помало й виразно — як я сусідовому псові вибив око, бо хотів мене вкусити, тато й мама страшно на мене кричали за це. Пізніше вспокоїлися, одначе все ще говорили щось. Тато все говорив до мами: „То не наша дитина... ми найшли його на вулиці." А мама притакувала: „Так, так, ми найшли його на вулиці. Його лишив хтось серед дороги, а ми змилосердилися й забрали його". „Ніхто й не подумав був би про нього, коли б не ми", додав тато. „Помер би з голоду!" додала мама. „Бачиш, сину, який ти мусиш бути добрий, щоби подякувати нам, що ми дбаємо про тебе!" „Мусиш бути слухняніший ніж інші діти." „Бо завіщо би інакше ми давали би тобі їсти?" „Мусиш бути вдячний".

Я мовчав, таки зовсім мовчав. Не відповів на це ні словечка, одначе постановив собі, що покину тата й маму, коли я не їх. Я знаю, що зроблю. В третьому селі живе мій стрийко. Він мене прийме, бо він добрий. Коли лише прийде до нас, принесе мені багато дарунків, забавок і тісточок, а я буду працювати в нього. Я вмію працювати, коли хочу. В нас і не маю що робити. Тато все над книжками, а мама має якесь прядиво та якісь старі книжки з образками, то що я можу робити? В стрийка є багато курей і корів, то я доглядав би їх. Та я боявся йти відразу до стрийка — він прийняв би мене, кажу вам — бо вже стало вечоріти. Я думав, думав, а потім, як уже зовсім смерклося, вийшов на пальцях із хати, дійшов помало до цього дуба тай вліз у дупло. Я забрав був з хати татову палицю, щоби боронитися, коли б хто небудь напав на мене. І ще взяв я був один кухонний ніж, то хай приходить собі хтонебудь, коли відважиться.

Так я тут стояв. Я чув як гавкав сусідів пес. Я думав, що він прийде до мене, то я сказав собі, що як кинеться на мене, я йому вибю й друге око. Попри сусідового пса чути було як мекають вівці. Я вже міг добре чути.

— Де Біл? — питався тато.

— Не знаю, — сказала мама розпучливо.

— Біле, ах Біле, де ти?

— Біле, Біле, дитино моя! — голосила мати.

— Я не твій, — подумав я собі.

— Біле, Біле, Ходи сюди!

Всенькe село схвилювалося. Шукали мене по вулицях. Прийшли тут над потік, щоби переконатися, чи я не втопився. Все село шукало мене. Переходили тут попри дуба, а я держав палицю в руці й був би кожному дав по голові, хто був би підійшов до мене, одначе ніхто не прийшов. Зі свічками ходили по леваді й по лісі, а я тоді заснув і не знаю, що далі було. Пізніше мені говорили, що всю ніч шукали мене. Я спав до пізна. То мені було жаль, бо я не знав, як би мені тепер піти до стрийка, бо дорога вела серединою села й мене побачили б. Я вийшов поволеньки, до воліска до нашої хати, бо я хотів потайки взяти мої нові черевики, щоби прийти там порядно. Я сховав там укритий та чекав відповідної хвилини, щоби незамітно ввійти у кухню. Батько й мати сиділи, змучені, в кімнаті й розмовляли щось тихо. Спочатку я нічого не міг чути, а пізніше чув, як сперечалися, хто винен, що я пропав.

— Ти не вважала на нього досить, а знаєш, що він вітрогін.

— То неправда, — сказала мама — то неправда, мій син не є вітрогін. То ти винен, що він пропав, бо ти все проганяв його.

— Я винен?

— Так, ти, принайменше тепер міг би ти дійти до розуму.

— Кажеш, що я винен? ... Може бути, може бути... що я поступив строго з Білем. Я все думав, що він дорослий чоловік.

— Наш дорогенький і добрий Біл... Боже, рятуй його.

— Боже, зглянься на нас, спаси нам нашого дорогого Біла.

Тоді я побачив, що я їх, тому я війшов у хату.

— Біл!

— Біл!

— Дитино моя!

— Не ялося говорити неправду, — сказав я спокійно, а коли мене спиталися, де я був, я все розповів їм...

Після того Біл розпрощався зі мною. Відійшов, наче б мені розповідав про свої забавки.

(Закінчення буде.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори відділу 204 відбудуться 8. листопаду, в год. 8:15, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 4. вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори та вирівняти біжучі і залеглі вкладки та розібрати тікети на представлення і передзапустний баль, яке влаштовує наш відділ. В інші суботи в місяці буде тільки переведна збірка членських вкладок. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, подає до відома всім своїм членам, що місячні сбори відбудуться в суботу, 8. листопада, в годині 8. ввечір, в церковній гали, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — І. Серединський, секр

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. листопада, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 28. Іст 7. вул. Просимо членів прийти на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Також просимо комітет, котрий вибраний до роботи на баль, щоби всі прийшли та обговорили справу. — За уряд: М. Малетич, гол.; Н. Левкович, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Повідомляємо, що місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 8. листопада, в домі Укр. Горожан на Wakeling St., в год. 7. ввечір. Просимо довгуючих членів вирівнати свої вкладки. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 9. листопада, зараз по другій Сл. Божій, в гали церковній, 2280 В. 7. ул. — За уряд: Н. Декан, предс.; В. Жук, кас.; Н. Бобечко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 9. листопада, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Просимо членів вирівнати свої залеглости цего місяця, щоби контрольори могли дати точний рахунок на річних зборах. Також просимо зложит жертву на Свободу. — За уряд: М. Престаш, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома усім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому при 4655 Мартін ул. На ці збори обовязково всі члени повинні прийти. Союзовці, рік добігає до кінця і теже рсаме ведиться кампанія за збільшення Союзу до 50,00 до кінця року і на наш відділ призначено відповідне число зорганізувати нових членів, але ми стоїмо на мартвій точці. Тож просимо вас, члени, постарайтеся виповнити наложене на наш відділ число нових членів. Члени, котрі платять місячно, щоб старалися вирівнати свою належитість в цім році. Хто ще не зложив жертви на пресовий фонд Свободи, нехай зложить на них зборах. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; Т. Андрусевич, кас.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час. Хто з членів не зложив іще жертви на пресовий фонд Свободи, просимо принести на збори, а уряд вишле разом. — А. Яворський, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в гали церковній, в годині 2:30 пополудні. Просимо члениць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. На цих зборах буде вибір кандидатів на уряд на 1948 рік. Просимо привести нових членів, бо ми ще не виповнили своєї квоти, а дістанете нагороду за приєднання нового члена. — За уряд: Евдокія Геруля, придс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збручa, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в годині 3. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 В. Лакавана Еве. Пригадуємо всім членам, щоби старалися платити свої належитости на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 9. листопада, в годині 1. пополудні, в домі Горожан, 847 Норт Френклін ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — Уряд.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, точно в год. 1:30 в Громадськім Домі. Просимо всіх членів о приявність. — В. Новак, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в 12. годині вполудне, в Домі Відділів У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Просимо членів і члениць прийти на ці збори. Напоминаємо довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — Ф. Василовський, предс.; Т. Шпікула, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 8-го листопада, в годині 7:30 ввечір, в St. Boniface Hall, 435 Main St. — І. Бурний, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що спеціяльні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в годині 3:30 пополудні, в своїй галі на Савт Сайд, 914 Френклін Еве., де наш відділ закупив проперти і від тепер взагалі всякі збори будуть відбуватися на Савт Сайд. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо тепер багато справ до вирішення. — За уряд: І. Бріщ, предс.; Й. Білик, кас.; І. Павловський, секр.

РІЗДВЯНІ ПАКУНКИ „КАРЕ" ТРЕБА ЗАМОВЛЯТИ ДО 15. ЛИСТОПАДА.

Пол Комли Френч, директор „КАРЕ", заявив, що вже тепер треба замовляти пакунки „КАРЕ", аби вони були доручені адресатам в Европі перед Різдвом. Теж запевнив, що „будуть вжиті всі можливости, аби доручити начас перед Різдвом" пакунки, що будуть замовлені в головній канцелярії „КАРЕ" в Ню Йорку до 15. листопада.

„Цьогорічне Різдво в Европі" — казав він — „буде сумним святом для тих родин, яким бракує харчів, одягу, палива. Ми, в Америці, можемо звеселити їх, посилаючи пакунки „КАРЕ" з харчами, з вовняною матерією, з постельним біллям, коцами, вовняними нитками до плетення та з іншими річами, що можуть внести трохи більше світла, теплоти й радости в ці Різдвяні Свята.

Повна ціна пакунків „КАРЕ" — десять долярів кождий, включно з гарантованим дорученням в Европі. Замовлення можна висилати на адресу:

CARE
50 Broad Street
New York 4, N. Y.

Перекази на гроші („моней ордер") можна купувати у всіх поштових урядах, а також в офісах „Вестерн Юніон" та Рейвей Експрес".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 3. листопада 1947 р. помер
ІВАН АНДРУСИШИН,
63 Clendenny Ave., Jersey City, N. J. Покійний, муж померлої жени Еви, з дому Міщук, полишив у смутку діти: Тесі, Марію і Ольгу Костюк.

Похорон відбудеться в четвер, 6-го листопада, в годині 8. рано з похоронного заведення The Ramsey Funeral Residence, 582 Bergen Ave., до церкви св. Петра й Павла, де буде відслужена Служба Божа в 9. год. рано, відтак на цвинтар Holy Cross.

Родину і приятелів просимо взяти участь. — В. Й. П.!

Дня 27. жовтня 1947 року померла
ЮЛІЯ ЛЕБІЩАК,
члениця Бр. Сош. св. Духа, від. 237 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійна походила зі села Мала Білинка, пов. Самбір, Україна. Була дуже активною громадянкою. Полишила в смутку мужа Антона, одну замужну дочку і 2 внуки.

Похорон відбувся 30. жовтня з дому жалоби до укр. прав. церкви при участи двох священиків та при великім здвизі громадян місцевих і позамісцевих на цвинтар на Лавн Ґро. — В. Й П.!

Г. Стеців, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ДІРІҐЕНТ церковного і світського хору, співак і учитель музики, молодий (30), самотний скиталець у франц. зоні, цею дорогою пошукує праці в укр. громаді в Америці або в Канаді. (Походить із Поділля).

ДІРІҐЕНТ - співак і культ.-освітний працівник, у 40-их літах, жонатий але бездітний, тепер в амер. зоні в Німеччині, пошукує відповідного заняття в Америці або в Канаді. (Походить із Бережанщини).

Оба ці діріґенти мають великий досвід і готові до будьякої праці. Блищі відомості про них подасть М. О. Гайворонський. Просимо звертатися на адреcу:

M. O. HAYVORONSKY
66-20 — 108 St., Forest Hills, N. Y.

УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ! с. ТРІСКА ЙОСИФ зі Сокаля (Галичина, Зах. Україна) пошукує **КАТЕРИНУ і МАРІЮ ХОМИЦЬКИХ** зі Сокаля. Адрес:
Rev. JOSEPH TRISKA bei HRABEC
Stetthaimerstr. 19, Ukr. Lager 2,
Landshut (Bay.) Germany, USA Zone.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН, ч. 1723. Тарзан сторожить.

Побивши Молата й Тагу до нестями, розгніване малпяче племя пустилося в дорогу домів, щоб принести Джену в жертву під час танцю дум-дум.

Міжтим Тарзан, йдучи за слідами Таги й Молата, прийшов з малпюком до малпячого села.

І саме тоді малпочовік попав на сліди ніг Джени.

Та його радість перемінилася на зловіщі передчуття, коли він завважав земні барабани й насипи приготовані на обряд дум-дум.

Далекі відгомони голосів вказували, що племя поверталo. Тоді Тарзан, вхопивши Кімбу, вискочив на дерево.